

VEGLEIÐING UM DÁTUÁBYRGDARA OG DÁTUVIÐGERA

Desember 2020

1. útgáva

Dátueftirlitið

Innihaldsyvirlit

1. Hvør er munurin á dátúabyrgdara og dátuviðgera?	2
1.1. Allýsingarnar í dátuverndarlógini.....	2
1.2. Hví er tað umráðandi at vita, um tú ert dátúabyrgdari ella dátuviðgeri?	2
2. Hvussu fast greiða á, um tú ert dátúabyrgdari ella dátuviðgeri?	4
2.1. Hvat kanst tú leggja dent á í metingini av, um tú ert dátúabyrgdari ella dátuviðgeri?	5
2.1.1. Hvørja tænastru skulu partarnir veita?	5
2.1.2. Hvør tekur avgerð um endamál og hjálpartól.....	6
2.1.3. Útsagnir, sum tú kanst leggja dent á í metingini av, um tú ert dátúabyrgdari ella dátuviðgeri.....	9
2.2. Hvat skalt tú vera varugur við, tá tú hevur staðfest, hvør dátúabyrgdarin er, og hvør dátuviðgerin er?	11
2.2.1. Um tú ert dátúabyrgdari og metir, at talan er um eina dátuviðgerarstøðu	11
2.2.2. Um tú ert dátúabyrgdari og metir, at talan ikki er um eina dátuviðgerarstøðu..	11
2.2.3. Um tú ert dátuviðgeri og vil brúka ein undirdátuviðgera	12
3. Um felags dátúabyrgd	13
4. Fleiri dømi í metingini av, um tú ert dátúabyrgdari ella dátuviðgeri	15
4.1. Dømi har tú og aðrir partar eru sjálvstøðugir dátúabyrgdarar fyri ymiskar viðgerðir....	15
4.2. Onnur dømi.....	19
5. Samanumtøka	23

1. Hvør er munurin á dátuábyrgdara og dátuviðgera?

1.1. Allýsingarnar í dátuverndarlógini

Allýsingarnar í dátuverndarlógini av hugtøkunum eru hesar:

Ein **dátuábyrgdari** er:

Ein likamligur ella lögfrøðiligur persónur, ein almennur myndugleiki, ein stovnur ella ein onnur eind, sum eina ella saman við øðrum ger av, til hvørji endamál og við hvørjum hjálpitólum persónupplýsingar kunnu viðgerast.

Ein **dátuviðgeri** er:

Ein likamligur ella lögfrøðiligur persónur, ein almennur myndugleiki, ein stovnur ella ein onnur eind, sum viðger persónupplýsingar dátuábyrgdarans vegna.

Ein dátuábyrgdari er sostatt ein likamligur ella lögfrøðiligur persónur, almennur myndugleiki o.a., sum ger av, til hvørji endamál persónupplýsingar kunnu viðgerast (endamálið), og hvussu persónupplýsingar kunnu viðgerast (hjálpitóluni), undir hesum hvør kann viðgera persónupplýsingarnar.

Ein dátuviðgeri er hinvegin ein likamligur ella lögfrøðiligur persónur, almennur myndugleiki o.a., sum viðger persónupplýsingar fyri dátuábyrgdaran. Dátuviðgerin ger hvørki av, hvussu ella til hvørji endamál persónupplýsingarnar viðgerast.

1.2. Hví er tað umráðandi at vita, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri?

Tað er umráðandi at vita, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri, tí at krøvini til ávikavist dátuábyrgdara og dátuviðgera eru ymisk.

Í útgangsstøðinum er tað dátuábyrgdarin, sum hevur ábyrgdina av, at ein viðgerð av persónupplýsingum er í samsvari við reglurnar í dátuverndarlógini. Sum dátuábyrgdari skalt tú tí m.a. tryggja tær, at

- tað er lógligt at viðgera tær persónupplýsingarnar, sum tú og tínir dátuviðgerar hava (t.e. at tú hevur eina viðgerðarheimild).
- tú ert før/ur fyri at halda skyldurnar um rættindi hjá teimum skrásettu (t.d. at lúka kunningarskylduna ella at geva innlit)
- tú boðar Dátueftirlitinum frá brotum á persón dátutrygdina innan fyri 72 tímar.

Um ógreidleiki valdar um dátuábyrgdina, kann hetta hava við sær, at persónupplýsingar ikki hava tað neyðugu verjuna. Tey, sum persónupplýsingarnar eru um (tey skrásettu) kunnu t.d. hava ilt við at fáa greiðu á, hvar tey skulu venda sær, um tey ynskja at gera síni rættindi galdandi, t.d. um innlit ella rætting.

2. Hvussu fast greiða á, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri?

Fyri fyrirkur og almennar myndugleikar o.o. kann tað vera trupult at fáa greiðu á, um og nær man er ávikavist dátuábyrgdari og dátuviðgeri, og um talan í heila tikið er um eina dátuviðgerastøðu.

Hetta kann vera, tí at man ikki gevur sær far um, hvat tað er fyri tæna, sum skal veitast. Er tæna ella partur av tæna viðgerð av persónupplýsingum eftir boðum og fyri ein annan part? Hetta kann benda á, at talan er um eina dátuviðgerastøðu. Ella er tæna móguliga ein heilt onnur, t.d. ein handverkaratæna? Tað kann benda á, at talan ikki er um eina dátuviðgerastøðu.

Tað kann eisini vera trupult hjá þortunum at staðfesta, hvør avgerð endamálini, sum persónupplýsingarnar viðgerast til, og hvussu tær viðgerast.

Niðanfyrir verður greitt frá, hvat tú kanst leggja dent á, tá tú – og tey, sum tú ger avtalur við – skulu finna útav, hvør er dátuábyrgdari og dátuviðgeri í sambandi við viðgerð av persónupplýsingum.

Tað er myndugleikin, fyrirkur o.tíl., sum í síðsta enda kann metast at hava ábyrgdina av viðgerðini av persónupplýsingum, sum er ”dátuábyrgdari”.

Bara um serligar orsøkir eru, verður ein (likamligur) persónur mettur at vera dátuábyrgdari. Tað kann t.d. vera, um eitt starvsfólk í eini fyrirku nýtir persónupplýsingar til egin endamál, sum liggja greitt uttan fyri virksemin hjá fyrirkuni. Tá er tað starvsfólkið og ikki fyrirkur, sum er dátuábyrgdari.

Tað er sostatt í útgangsstøðinum *fyrirkur* ella *myndugleikin*, sum hevur ábyrgdina av viðgerðum, sum vera gjørdar í sambandi við tað virksemin, sum fer fram.

2.1. Hvat kanst tú leggja dent á í metingini av, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri?

2.1.1. Hvørja tænastru skulu partarnir veita?

Tú kanst í fyrsta lagi leggja dent á, hvørjar tænastru skulu veitastr. Allýsingarnar í dátuverndarlógini hava við sær, at tað bara kann vera ein dátuviðgerarstrøða, um ein aftala ella ein partur av eini aftalu millum teg og ein annan part (ein dátuviðgera) snýr seg um, at tann parturin skal viðgera persónupplýsingar (t.d. savna, skráseta, goyma, víðarigeva ella strika persónupplýsingar) eftir boðum frá tær.

Um avtalan millum teg og hin partin hinvegin fyrst og fremst snýr seg um veiting av eini aðrari tænastru enn viðgerð av persónupplýsingum, t.d. eina handverkaratænastru, har tú ikki hevur fyri neyðini at geva boð um viðgerð av persónupplýsingum, er hin parturin ikki dátuviðgeri. Hetta sjálvst um tú gevur hinum partinum persónupplýsingar (t.d. navn og bústað), sum eru neyðugar fyri, at hin parturin kann veita sína høvuðstænastru, t.e. handverkaratænastru.

Dømi 1 – Ein kopimaskina skal gerast aftur

Fyritøka A ringir til fyritøku B, tí kopimaskinan er gingin fyri og skal gerast aftur. Møguliga eru papír við persónupplýsingum fóst í maskinuni.

Sambært avtaluni millum partarnar skal B gera kopimaskinuna hjá A aftur.

Fyritøka B er ikki dátuviðgeri fyri fyritøku A, tí avtalan millum partarnar hvørki heilt ella lutvíst snýr seg um, at B skal viðgera persónupplýsingar fyri A. Um tað er vandi fyri, at B í sambandi við, at kopimaskinan skal gerast aftur, finnur papír við persónupplýsingum, kann fyritøka A – sum eitt trygdartiltak – treyta avtaluna við B av, at B skrivar undir eina trúnaðarvátan.

Dæmi 2 – At koyra borgarar

Almannaverkið avtalar við eina flutningsfyrirþöku, at hon skal koyra ein borgara úr heiminum til eitt dagtilboð til fólk við serligum tørvi. Í sambandi við, at avtalan verður gjörð, víðarigevur Almannaverkið upplýsing um navn og bústað hjá borgaranum. Tað er neyðugt at víðarigeva upplýsingarnar fyri, at flutningsfyrirþøkan skal vita, hvør skal koyrast og hvar viðkomandi skal heintast.

Flutningsfyrirþøkan er í hesum førinum ikki dátuviðgeri fyri Almannaverkið, sjálvt um fyrirþøkan fær persónupplýsingar (navn, bústað og móguliga eisini óbeinleiðis upplýsingar um, at talan er um ein borgara við serligum tørvi) frá Almannaverkinum. Orsøkin er, at avtalan ikki snýr seg um viðgerð av persónupplýsingum.

Sjálvt um tað er neyðugt at víðarigeva upplýsingarnar fyri, at flutningstænastan kann halda sín part av avtaluni, hevur Almannaverkið ikki fyri neyðini at treyta avtaluna av, at flutningsfyrirþøkan viðger persónupplýsingarnar á ein ávísan hátt (eftir boðum). Almannaverkið hevur brúk fyri, at borgari verður koyrdur.

Tað er í samsvari við dátuverndarlógina, at Almannaverkið gevur upplýsingar víðari. Hetta er at geva upplýsingar víðari frá einum dátuábyrgdara til ein annan. Heimildin at geva upplýsingarnar víðari kann t.d. verða § 8, stk. 1, nr. 5. Flutningsfyrirþøkan verður sostatt dátuábyrgdari fyri tær upplýsingar, sum fyrirþøkan móttekur um navn og bústað hjá borgaranum.

2.1.2. Hvør tekur avgerð um endamál og hjálpartól

Tú kanst í øðrum lagi leggja dent á, hvør tað er, sum tekur avgerð um endamál og hjálpartól. Tað er dátuábyrgdarin, sum ger av, til hvørji **endamál** og við hvørjum **hjálpitólum** persónupplýsingar skulu viðgerast.

Í summum førum er ikki ivi um, at tað er dátuábyrgdarin, sum avger endamálið við viðgerini, og eisini tey einstøku viðgerðarstigini. Hetta er, tá dátuábyrgdarin hevur givið eini nágreinilig boð til dátuviðgeran um, at persónupplýsingarnar einans kunnu viðgerast á ein nágreinaðan hátt.

Í øðrum førum kann dátuábyrgdarin geva dátuviðgeranum móguleikan at ráða yvir pørtum av viðgerðini, t.d. hvørji tøknilig hjálpartól, sum skulu nýtast fyri at hava eina hóskandi trygd í viðgerðini av persónupplýsingunum.

Talan er um eina dátuviðgerarstöðu um persónuupplýsingar verða viðgjörðar av einum øðrum, meðan tú ger av, hvat endamálið er, og eisini tekur avgerð um tey mest umráðandi viðgerðarstigin, t.d. savnan, stiking, víðarigeving og nýtslu av undirdátuviðgerum.

Um tú sum privat fyrirtøka ella almennur stovnur við lóggávu er álagdur at viðgera (t.d. savna, skráseta, víðarigeva, goyma ella strika) ávísar persónuupplýsingar, hevur tú brúk fyri at tryggja tær, at persónuupplýsingarnar bara verða viðgjörðar eftir tínum boðum.

Orsøkin er, at tú hevur ábyrgdina av viðgerðini, og at tú ikki hevur møguleika at halda tínar skyldur sum dátuábyrgdari, um ein møguligur annar partur ikki er bundin av tínum boðum.

Støðan kann vera ein onnur, tá tú sum privat fyrirtøka ella almennur stovnur ikki við lóggávu er álagdur at gera eina ávísa viðgerð av persónuupplýsingum. Tá hevur tú møguliga ikki brúk fyri, at ein annar partur viðger persónuupplýsingar eftir boðum frá tær, um tú einans ert áhugaður í at móttaka ta endaligu vørna (t.d. eina frágreiðing), men ikki hevur hug at blanda teg uppí, hvussu viðgerðin annars fer fram. At eingi boð verða givin hevur við sær, at avtalan snýr seg um annað enn viðgerð av persónuupplýsingum.

Tað, at tú tekur stig til eina verkætlan ella tænastræti, hevur sostatt ikki í øllum førum við sær, at tú ert dátuábyrgdari fyri eina møguliga viðgerð av persónuupplýsingum.

Dømi 3 – Ein avtala millum eina fyrirtøku og ein grannskoðara

Ein grannskoðari skal gera eina kapitalvinningssjálvuppgávu fyri fyrirtøkuna F. Tað er møguligt, at sjálvuppgávan fer at innihalda persónuupplýsingar. Boðini frá F til grannskoðaran eru víð og alment orðað og áseta einans, at grannskoðarin skal gera sjálvuppgávuna.

Grannskoðarin er í hesum føri dátuábyrgdari, tí grannskoðarin tekur týðandi avgerðir um endamálini og hjálptólini, sum skulu brúkast at loysa uppgávuna.

Tað er eisini ivasamt um F yvirhøvur kann geva eina nágreinilig boð í førum sum hesum, av tí at grannskoðarin hevur aðrar skyldur, sum skulu haldast, tá hann virkar sum grannskoðari.

Tá tú skalt gera eina avtalu, sum hefur við sær at persónupplýsingar skulu viðgerast, og tú og hin parturin skulu gera av, hvør hefur ábyrgdina av viðgerðini, er tað umráðandi, at avtalan speglar veruleikan. Tit kunnu sostatt ikki gera av, at tú ert dátuábyrgdari og hin parturin er dátuviðgeri, um tað í veruleikanum er so, at hin parturin tekur allar týðandi avgerðir um endamál og hjálpartól.

Dømi 4 – Ein venjingarmiðstøð A nýtir eina skipan, sum fyrítøka B eigur og umsitur

Ein venjingarmiðstøð A skal viðgera persónupplýsingar (navn, bústað, teldupostbústað og kontouplýsingar) um sínar limir. Endamálið er at krevja gjald fyri limaskapin.

A hefur brúk fyri eini skipan at skráseta, goyma o.s.fr. upplýsingarnar í. A ger tí eina avtalu við KT-fyrítøkuna B, sum hefur ment eina skipan, sum kann tað, sum A hefur brúk fyri. Upplýsingarnar, sum A skrivar í skipanina, verða goymdar á servarum hjá B, sum eigur og umsitur skipanina.

Í avtaluni millum A og B er gjørt púra greitt, at B einans kann viðgera persónupplýsingar um limirnar hjá A á tann hátt, sum er avtalað, og sum A hefur góðkent. A avgerð sostatt til hvørji endamál persónupplýsingarnar kunnu viðgerast (fyri at A kann krevja gjald fyri limaskapin) og hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast. A er tí dátuábyrgdari.

Avtalan millum A og B snýr seg um, at B skal viðgera (goyma o.s.fr.) persónupplýsingar. Í dømi 1 og 2 omanfyri snúði avtalan seg ikki um viðgerð av persónupplýsingum, sum hendan avtalan ger. Tænastan, sum B veitir, er sostatt viðgerð av persónupplýsingum. Av tí, at tann viðgerðin, sum fer fram, verður gjørd fyri A, er B dátuviðgeri.

At B er dátuviðgeri hefur við sær, at B ikki kann viðgera upplýsingar um limirnar hjá A til egin endamál ella til onnur endamál enn tey, sum eru avtala við A. B kann ikki uttan loyvi frá A gera munandi broytingar í viðgerini. B skal eisini hava ítøkiligt ella alment loyvi frá A um B ynskir at nýta ein undirdátuviðgera.

Ein serstök stöðða kann vera, tá tú sum dátuábyrgdari við lóg ert álagdur at nýta ein ávisan veitara. Í hesum førum kann ivi vera um leiklutin hjá tær og hinum þørtunum, av tí at tú ikki hevur møguleika at velja ein annan veitara, sjálvt um viðgerðin – eftir tínari meting – ikki er nøktandi ella lóglig. Sjálvt um tú ikki kanst velja dátuviðgeran frá er talan um eina dátuviðgerarstöðu.

Dømi 5 – Almennur stovnur og KT-landsins

Ein almennur stovnur A fær til uppgávu at savna og goyma persónupplýsingar um persónar, sum hava trupulleikar við alkoholmisnýtslu og sum luttaka í avvenjingarviðgerð, sum landið veitir.

Stovnurin, sum fær uppgávuna, verður í lóggávu eisini bundin av at nýta eina skipan hjá KT-landsins.

KT-landsins fær í lógtingslógini heimild at taka avgerð um, hvørji tøknilig og bygnaðarlig hjálparamboð skulu nýtast fyri at tryggja, at tryggin í viðgerðini er nøktandi. KT-landsins viðger ikki upplýsingarnar til egin endamál, og viðger (goymir) einans upplýsingarnar fyri A.

KT-landsins er í hesum føri dátuviðgeri fyri A, tí viðgerðin av persónupplýsingunum um persónarnar, sum hava alkoholtrupulleikar, einans fer fram fyri A og við tí endamálið, sum A skal røkja.

Í mun til vanligu dátuviðgerarstöðuna hevur A ikki møguleika at velja ein annan veitara, um A ikki er samdur við ella kann góðkenna tey hjálpartól, sum KT-landsins nýtir. Um A ikki kann góðkenna skipanina ella broytingar í henni, eigur A at mótmæla og í síðsta enda at kunna yvirskipaða myndugleikan hjá KT-landsins.

At A ikki hevur møguleika at velja ein annan veitara broytir sostatt ikki, at KT-landsins er dátuviðgeri fyri A.

2.1.3. Útsagnir, sum tú kanst leggja dent á í metingini av, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri

Tað kann onkuntíð verða trupult at gera av, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri. Hetta kann vera, tá uppgávu- og ábyrgdarbýti er ógreitt millum teg og hinar partarnar. Tað er í hesum førum umráðandi, at tú og hinir partarnir fáa yvirlit yvir, hvønn leiklut tit hvør sær

hava, og taka stöðu til, hvør tað er, sum ger av, til hvørji endamál persónupplýsingar vera viðgjørðar og tekur týðandi avgerðir um hjálpartól.

Í kassanum niðanfyri eru útsagnir, sum kunnu takast við í metingina av, um talan er um eina dátuviðgerarstøðu millum teg og ein annan part ella um tit hvør sær eru dátuábyrgdarar fyri viðgerðina, sum tit gera.

- Upplýsingarnar verða einans viðgjørðar til tíni endamál.
- Hin parturin viðger upplýsingarnar fyri teg.
- Sambært lóggávu skal tú loysa eina uppgávu, sum hevur við sær viðgerð av persónupplýsingum (t.d. skal útlendingastovan viðgera umsóknir um uppihaldsloyvi).
- Avtalan ella partur av avtaluni millum teg og hin partin inniheldur beinleiðis ella óbeinleiðis boð um viðgerð av persónupplýsingum.
- Hin parturin skal loysa eina uppgávu, sum kundi verið loyst av tær (t.e. ikki ein tænasta, sum bert kann loysast av hinum partinum).
- Tú hevur givið boð um, hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast.
- Hin parturin kann lógliga fylgja boðum frá tær.
- Tað er bara tú, sum tekur avgerð um endamál og týðandi avgerðir um hjálpitól, undir hesum viðgerarstig, so sum savnan, víðarigeving, striking og nýtslu av undirdátuviðgerum.
- Hin parturin hvørki savnar, víðarigevur, strikar persónupplýsingar ella nýtur undirdátuviðgerar uttan at hetta er avtalað við teg.
- Tú kannar, at hin parturin viðger persónupplýsingarnar í samsvari við tað, sum er avtalað.
- Tey skrásettu hava eina greiða fatan av, at tú hevur ábyrgdina av viðgerðini.
- Tú kanst krevja, at hin parturin letur tær persónupplýsingarnar aftur ella strikar tær, um tú ikki longur vil hava, at hin parturin viðger persónupplýsingarnar.

Tíni svar til hesar útsagnir geva ikki í øllum førum eina greiða niðurstøðu í spurninginum um tú ert dátuábyrgdari, tí tað ikki altíð ber til at svara “ja” ella “nei”.

Um tað ikki ber til at koma til eina greiða niðurstøðu í spurninginum um, hvørt tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri, eigur tú at gera eina ítøkiliga meting av, hvørjari niðurstøðu flestu og tyngstu grundgevingarnar tala fyri.

Tú skal tó vera varugur við, at ávísar útsagnir eru meira avgerandi enn aðrar. Til dæmis kanst tú ikki vera dátuviðgeri, um tú hefur svara “ja” til útsøgnina um, at tað er tú, sum hefur givið boð um, hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast. Eitt “ja” til útsøgnina um, at tú sambært lóggávu skal loysa eina uppgávu, sum hefur við sær at persónupplýsingar skulu viðgerast, hefur eisini við sær, at tú nátturliga má metast at verða dátuábyrgdari.

2.2. Hvat skalt tú vera varugur við, tá tú hefur staðfest, hvør dátuábyrgdarin er, og hvør dátuviðgerin er?

2.2.1. Um tú ert dátuábyrgdari og metir, at talan er um eina dátuviðgerarstøðu

Um tú ert dátuábyrgdari og metir, at talan er um eina dátuviðgerarstøðu millum teg og tín avtalupart, skalt tú syrga fyri, at ein dátuviðgeraravtala verður gjørd. Dátuviðgeraravtalan skal vera millum teg (sum dátuábyrgdara) og hin partin (dátuviðgeran), og skal lúka krøvini til dátuviðgeraravtalur í dátuverndarlógini.

Avtalan skal vera bindandi fyri dátuviðgeran og skal vera til taks skrivliga, undir hesum elektroniskt. Dátuverndarlógin ásetur harumframt fleiri krøv til innihaldið í eini dátuviðgeraravtalu. Avtalan skal m.a. áseta endamálið við viðgerðini, hvussu leingi viðgerðin skal vara, hvørji sløg av persónupplýsingum verða viðgjørðar, hvørjar skyldur og rættindi, tú sum dátuábyrgdari hefur og hvørjar skyldur dátuviðgerin hefur í sambandi við viðgerðina.

Sí eisini § 41 í dátuverndarlógini.

Á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum – dat.fo – er góðkend skabelón til dátuviðgeraravtalu.

2.2.2. Um tú ert dátuábyrgdari og metir, at talan ikki er um eina dátuviðgerarstøðu

Um tú ert dátuábyrgdari og metir, at talan ikki er um eina dátuviðgerarstøðu, men hinvegin um at persónupplýsingar verða givnar víðari frá einum dátuábyrgdara til ein annan, skalt tú tryggja tær, at tú hefur heimild at geva upplýsingarnar víðari, og at móttakarin hefur heimild at taka ímóti upplýsingunum.

Tann, sum móttækur persónupplýsingarnar frá tær, er dátuábyrgdari fyri viðgerð, sum fer fram eftir, at hann hefur móttikið upplýsingarnar. Tann, sum móttækur upplýsingarnar frá tær, skal

tryggja sær, at viðkomandi hefur heimild at viðgera upplýsingarnar, og skal minnst til at halda kunningarskylduna.

Tað kann verða í stríð við dátuverndarlógina, um tú víðarigevur upplýsingar, sum tú veitst, at móttakarin ikki lógliga kann viðgera upplýsingarnar.

2.2.3. Um tú ert dátuviðgeri og vil brúka ein undirdátuviðgera

Um tú ert dátuviðgeri hefur tú ikki loyvi at brúka ein annan dátuviðgera (ein undirdátuviðgera) at loysa uppgávnar, sum tú skal gera fyri dátuábyrgdaran, uttan at hava fingið ítøkiligtt ella alment loyvi frammanundan frá dátuábyrgdaranum.

Um tú hefur alment loyvi frá dátuábyrgdaranum at brúka undirdátuviðgerar, skalt tú boða dátuábyrgdaranum frá ætlaðari broyting ella útskipting av dátuviðgera, so at dátuábyrgdarin kann mótmæla.

Sum dátuviðgeri hefur tú fulla ábyrgd móttvegis dátuábyrgdaranum av, at skyldurnar vera hildnar, sjálvt um tað er undirdátuviðgerin, sum ikki heldur sínar skyldur.

Tað er tú sum dátuviðgeri, sum ger avtalur við teir undirdátuviðgerar, sum tú hefur brúk fyri. Tað er ikki krav um, at dátuábyrgdarin skal gera avtalur við hesar undirdátuviðgerar. Tað einasta, sum tú skal tryggja tær, er, at dátuábyrgdarin hefur givið tær loyvi frammanundan at brúka undirdátuviðgerar.

3. Um felags dátuábyrgd

Um tveir ella fleiri dátuábyrgdarar í felag gera av, til hvørji endamál persónupplýsingar skulu viðgerast og hvussu tær skulu viðgerast, eru teir felags dátuábyrgdarar.

Felags dátuábyrgd er bara viðkomandi um tú og ein ella fleiri aðrir partar saman hava ábyrgdina av eini viðgerð, og um allir partar hava rætt at nýta persónupplýsingarnar til egin endamál. Tað er sostatt ikki felags dátuábyrgd, um viðgerðin bara kann fara fram til endamál, sum ein partur ásetur.

Sum felags dátuábyrgdarar hava tú og hinir partarnir felags ábyrgd av at tryggja, at reglurnar í dátuverndarlógini verða fylgdar. Tú og hinir partarnir eiga ikki at vera í iva um, hvør hefur ábyrgdina av at tryggja, at viðgerðin livir upp til dátuverndarlógina. Tí er tað eitt krav, at tit á gjøgnumskygdan hátt skipa viðurskiftini tykkara millum, soleiðis at tað er púra greitt, hvør hefur ábyrgdina av hvørjum. Hetta kann verða gjørt í avtalu.

Ábyrgdarbýtið, sum tit hava avtala millum teg og hinar dátuábyrgdarnar broytir ikki, at tit í mun til skrásetta hava felags ábyrgd av allari viðgerð. Tey skrásettu kunnu sostatt venda sær til bæði teg og hinar partarnar um viðkomandi vil gera síni rættindi galdandi, t.d. klaga ella biðja um innlit.

Tey skrásettu skulu eisini hava møguleika at kunna seg um yvirskipaða innihaldið í avtaluni millum teg og hinar partarnar.

Um felags viðgerð av persónupplýsingum hefur við sær skaða, sum kann geva rætt til endurgjald, hefta tú og hinir partarnir solidariskt fyri alla upphæddina.

Dæmi 6 – Felags dátúábyrgd

Myndugleiki A viðger persónupplýsingar um síni starvsfólk fyrir at gjalda teimum lön. Upplýsingarnar verða viðgjörðar í eini skipan, sum myndugleiki B eigur og umsitur. Myndugleiki B hefur eina skyldu sambært lóggávu at gera skipanina tþka fyrir aðrar myndugleikar, sum samstundis hava skyldu at brúka skipanina.

Myndugleiki B hefur harumframt sambært lóggávu eina skyldu at hava eftirlit við, at aðrir myndugleikar, undir hesum myndugleiki A, gjalda starvsfólkum lön. Myndugleiki B hefur eisini skyldu at gera hagtöl og frágreiðingar grundað á tær upplýsingar, sum aðrir myndugleikar skriva inn í skipanina.

Myndugleiki A og myndugleiki B eru felags dátúábyrgðarar fyrir tað viðgerðina av persónupplýsingum um starvsfólkini hjá myndugleika A, sum fer fram í skipanini hjá myndugleika B, tí báðir myndugleikar gera av, hví og hvussu persónupplýsingarnar viðgerast.

Hetta er ikki ein vanlig dátuviðgerarstöða, tí báðir partar gera av, til hvørji endamál persónupplýsingarnar verða viðgjörðar. Myndugleiki B kann ikki loysa sínar eftirlitsuppgávur og skyldu at gera hagtöl, um myndugleiki A ikki heldur sína skyldu at skriva upplýsingar inn í skipanina.

Støðan er eisini ein onnur í mun til fleiri sjálvstöðugar dátúábyrgðarar, tí partarnir brúka somu hjálptól (skipanina hjá B) og lutvíst hava sama endamál (at syrgja fyrir, at røtt lön verður goldin út).

4. Fleiri dæmi í metingini av, um tú ert dátuábyrgdari ella dátuviðgeri

4.1. Dæmi har tú og aðrir partar eru sjálvstøðugir dátuábyrgdarar fyri ymiskar viðgerðir

Í summum førum hava tú og tínir samstarvspartar hvør sær ábyrgdina av viðgerð av persónupplýsingum, sum fer fram. Hetta kann vera, um tit hava eitt samstarv, har sum tit býta um upplýsingar, men brúka tær til egin endamál.

Sjálvstøðug dátuábyrgd er eisini, tá tú (sum dátuábyrgdari) letur einum øðrum parti (einum dátuviðgera) upplýsingar, men seinni tekur undir við, at dátuviðgerin nýtir upplýsingarnar til eina nýggja viðgerð, sum dátuviðgerin sjálvur tekur sær av og hevur ábyrgdina av.

Tú eigur í hesum førum bara at góðkenna eina umbøn frá dátuviðgeranum at viðgera upplýsingarnar til egin endamál, um tú hevur heimild at víðarigeva upplýsingarnar til dátuviðgeran.

Dæmi 7 – Ferðaskrivstovan, gistingarhúsið og flogfelagið

Ferðaskrivstovan TínFerð selur pakkaferðir (við flogfer og gistingarhúsi) til sínar kundar. Fyri at bóka ferðina og krevja gjald, savnar TínFerð persónupplýsingar, undir hesum navn, bústað, p-tal og kontouplýsingar, um kundarnar.

TínFerð bókar kømur á gistingarhúsinum Gist til kundarnar. Fyri at bóka kømur á gistingarhúsinum, hevur Gist brúk fyri upplýsingum, t.d. navninum á kundanum. TínFerð víðarigevur tí upplýsingar til Gist.

TínFerð biður harumframt flogfelagið Flog bíleggja pláss í flogfarinum teir dagar, sum kundarnir skulu ferðast. Fyri at Flog kann bóka plássini, hevur Flog brúk fyri upplýsing um navn og p-tal hjá kundanum. TínFerð gevur hesar upplýsingar víðari til Flog.

Í hesum førinum eru øll trý – TínFerð, Gist og Flog – dátuábyrgdari fyri tað viðgerðina, sum tey gera. Tey viðgera persónupplýsingarnar til egin endamál og hava sjálvi mett um, hvørjar persónupplýsingar, tey hava brúk fyri til viðgerðina.

Dæmi 8 – Fyrirtøka, sum víðarigevur upplýsingar til TAKS

Ein fyrirtøka savnar og víðger persónupplýsingar um starvsfólkini. Endamálið er at gjalda lønir, at skipa uppgávur og keypa tryggingar.

Fyrirtøkan er sambært lóggávu áløgd at geva TAKS upplýsingar um lønarútgjald.

TAKS brúkar upplýsingarnar at hava eftirlit við, um starvsfólkini hava uppgivið rættar upplýsingar, og harvið hava goldið nóg mikið í skatti.

Fyrirtøkan og TAKS eru bæði dátuábyrgdari fyri víðgerðina, sum tey gera. Partarnir víðgera somu upplýsingarnar (lønarupplýsingar), men við hvør sínum endamáli og hjálpitólum.

Um tú góðkennir, at dátuviðgerin nýtir persónupplýsingarnar til egin endamál, kann støðan koma í, at dátuviðgerin bæði er dátuviðgeri og dátuábyrgdari í mun til somu persónupplýsingar. Dátuviðgerin er dátuviðgeri, tá hann víðger persónupplýsingar fyri teg og eftir tínum boðum, men er dátuábyrgdari fyri víðgerðirnar, sum eru til egin endamál.

Dæmi 9 – Granskarin G, sum viðger persónupplýsingar fyri Almannaverkið A, men sum samstundis vil viðgera persónupplýsingarnar til egna gransking

Almannaverkið A hefur biðið granskaran G gera hagtøl, um hvussu úrslitagóð tilboðini hjá A eru í mun til at fáa borgarar aftur á arbeiðsmarknaðin.

A hefur tikið stig til viðgerina av persónupplýsingum og hefur givið G boð um, hvørjar persónupplýsingar, hon skal savna og um hvønn persónupplýsingarnar kunnu víðarigevast til, nær tær skulu strikast o.s.fr. Viðgerin fer fram í KT-skipanum hjá A. Tað er gjørd ein dátuviðgeraravtala, sum staðfestir, at A hefur ábyrgdina.

G viðger sostatt persónupplýsingar eftir boðum frá A. A avgerð endamálini við viðgerðini og hjálpartólini, sum skulu nýtast. G er tí dátuviðgeri hjá A, tá hon ger hagtøl til A.

Við síðuna av arbeiðnum hjá A, hefur G eina fyrirøku, har sum hon tekur stig til vísindaligt arbeiðið og sjálv ger av, til hvørji endmál persónupplýsingar verða viðgjørðar og við hvørjum hjálpartólum.

G vil nú gera eina størri vísindaliga kanning av viðurskiftunum og móguleikunum hjá borgarum, sum eru uttan fyri arbeiðsmarknaðin. G vil brúka persónupplýsingar um borgarar frá fleiri kommunum. Granskingin skal fara fram í KT-skipnum hjá fyrirøkuni hjá G, og G skal taka allar týðandi avgerðir um viðgerðina.

Í hesum sambandi biður G Almannaverkið um at lata hana brúka persónupplýsingarnar, sum hon viðger fyri A, til sína egna gransking.

A metir, at Almannaverkið kann víðarigeva persónupplýsingarnar (tað merkir, at heimild er fyri hesum í dátuverndarlógini) og gevur tí G ein geyma, sum er bronglaður, við teimum persónupplýsingum, sum eru neyðugar til granskingarverkætlanina hjá G.

G er dátuviðgeri í viðgerini, sum fer fram fyri A. G verður tó nú eisini samstundis dátuábyrgdari fyri viðgerð av persónupplýsingum, sum G fær frá A til granskingarverkætlanina, sum hon setur í verk.

Sjálvstøðug dátuábyrgd kann eisini koma fyri, um dátuviðgerin uttan tína góðkenning viðger tínar upplýsingar til sítt egna (nýggja) endamál ella nýtir týðandi hjálpartól uttan at hetta er eftir boðum frá tær ella við tínari góðkenning.

Dæmi 10 – Ein KT-fyrirþeka B viðgerð persónuupplýsingar til onnur endamál enn tey, sum dátuábyrgdarin hefur ásett

Ein venjingarmiðstöð A skal viðgera persónuupplýsingar (navn, bústað, teldupostbústað og kontouppplýsingar) um sínar limir. Endamálið er at krevja gjald fyri limaskapin.

A hefur brúk fyri eini skipan at skráseta, goyma o.s.fr. upplýsingarnar í. A ger tí eina avtalu við KT-fyrirþekuna B, sum hefur ment eina skipan, sum kann tað, sum A hefur brúk fyri. Upplýsingarnar, sum A skrivar í skipanina, verða goymdar á serverum hjá B, sum eigur og umsitur skipanina.

Í avtaluni millum A og B er gjørt púra greitt, at B einans kann viðgera persónuupplýsingar um limirnar hjá A, á tann hátt, sum er avtalað, og sum A hefur góðkent. A avger sostatt til hvørji endamál persónuupplýsingarnar kunnu viðgerast (fyri at A kann krevja gjald fyri limaskapin) og hvussu persónuupplýsingarnar skulu viðgerast. A er tí dátuábyrgdari.

Avtalan millum A og B snýr seg um, at B skal viðgera (goyma o.s.fr.) persónuupplýsingar. Tænastan, sum B selir, er sostatt viðgerð av persónuupplýsingum. Persónuupplýsingarnar verða bara viðgjørðar til endamál hjá A, og B er tí dátuviðgeri.

Ein dagin setur klædnafyrirþekan D seg í samband við B. D, sum selur ítróttarklæðir, vil fegin keypa upplýsingar (teldupostadressurnar) um limirnar hjá A frá B. B fær ein lista til vega við teldupostadressunum hjá limum hjá A og letur D henda lista móti gjaldi.

B virkar í hesum føri út um tey boð, sum A hefur givið og hefur heldur ikki fingið góðkenning frá A frammanundan. B er tí sjálvstöðugur dátuábyrgdari, tá B gevur listan við teldupostadressum víðari til D. B hefur eisini ábyrgdina av at tryggja, at hetta er lógligt, t.d. at heimild er við víðarigevingini, og skal geva sær fær um, at hetta kann hava við sær avtalurættarligar avleiðingar.

Í hesu støðu verður dátuviðgerin sjálvstöðugt dátuábyrgdari fyri nýggju viðgerina ella nýtsluna av hjálpartólum, og skal tí hava egna viðgerðarheimild. Dátuviðgerin hefur harumframt brotið dátuviðgeraravtaluna millum tykkum við at hava gjørt ímóti teimum boðum, sum tú hefur givið.

4.2. Önnur dæmi

Dæmi 11 – Kommunan K brúkar Posta at bera ein pakka út, sum hefur persónupplýsingar í

Ein kommuna K hefur fingið eina umsókn um innlit frá einum borgara B. Av tí at málið inniheldur viðkvæmar persónupplýsingar og borgarin ikki hefur eina tryggja teldupost-skipan, verða skjølini, sum B fær innlit í, send við vanligum posti.

Málsviðgerin letur skjølini í ein stóran pakka, sum verður latin Posta at bera út.

Avtalan millum K og Posta snýr seg ikki um viðgerð av persónupplýsingum. Avtalan snýr seg um, at Posta skal bera ein fysiskan pakka út til ein borgara. Posta er ikki dátuviðgeri fyri kommununa í mun til tær persónupplýsingarnar, sum eru í pakkanum.

Fyri at kunna bera pakkan út, hefur Posta brúk fyri upplýsingum um móttakaran (navn og bústað). Posta er sjálvstøðugur dátuábyrgdari fyri hesar persónupplýsingar, sum viðgerast fyri, at Posta kann bera pakkan út. Kommunan kann lógliga víðarigeva upplýsing um navn og bústað hjá borgaranum til Posta.

Dæmi 12 – Ein kommunan K viðgerð umsóknir og víðarigevur persónupplýsingar til eina fyrirtøku, sum ger mat til eldri borgarar

K hefur skyldu at bjóða eldri borgarum tilboð um at fáa lidnan døgurðamat koyrdan út, um borgarar vegna aldur ella heilsu ikki eru førir fyri at gera mat sjálvir.

Fyri at gera av, hvørjir borgarar kunnu vera við í matskipanini, savnar kommunan upplýsingar um borgarar, undir hesum upplýsingar um heilsustøðu.

Upplýsingarnar verða viðgjørðar og goymdar í KT-skipanini hjá K, sum fyrirtøkan GOYM eigur og umsitur. Fyrirtøkan GOYM viðger (t.e. goymir) persónupplýsingar fyri K – t.e. eftir boðum frá K – og GOYM er tí dátuviðgeri fyri K.

Tá K hefur gjørt av, at ein borgari hefur rætt til at luttaka í matskipanini, víðarigevur K upplýsing um navn og bústað hjá borgaranum til fyrirtøkuna ABC. K og ABC hava gjørt eina avtalu um, at ABC koyrir mat út til borgarar, sum eru fevndir av matskipanini.

Avtalan millum K og ABC hefur eingi boð um viðgerð av persónupplýsingum, tí K hefur ikki brúk fyri, at ABC viðger persónupplýsingarnar fyri K. Fyri metingina av ábyrgdarbýtinum hefur tað ikki týdning, at ABC hefur brúk fyri at viðgera persónupplýsingarnar um borgararnar (navn og bústað), fyri kunna at koyra matin út á rætta stað.

Fyrirtøkan ABC viðger (nýtir og goymir) ikki upplýsingarnar fyri kommununa. ABC nýtir upplýsingarnar egna vegna fyri at loysa eina praktiska uppgávu fyri K. Tað er líka mikið, at ABC ikki hevði viðgjørt upplýsingarnar, um tað ikki var fyri K, sum keypti eina tænastru. Endamálið hjá K er, at eldri fáa mat frá K, men tað er til endamálið hjá ABC – at koyra matin út – at persónupplýsingarnar verða viðgjørðar. ABC er tískil sjálvstøðugur dátuábyrgdari í sambandi við viðgerðina um navn og bústað hjá borgarum.

Støðan kundi verið ein onnur, um tað er neyðugt hjá K at gera viðgerðina av persónupplýsingum til ein part av avtaluni við ABC. Tað kundi verið um K – fyri at halda skyldurnar í sambandi við savnan og goyming av persónupplýsingum – hevði brúk fyri, at ABC í sambandi við útkoyring av mati samstundis savnaði upplýsingar um, hvørt borgarar vóru heima ella vóru nøgdir. Í eini slíkari støðu er sambandi millum K og ABC meira at líkna við eina dátuviðgerarstøðu, tí avtalan hefur eini boð (frá K til ABC) um viðgerð av persónupplýsingum.

Dømi 13 – Eitt fakfelag bíleggur eina frágreiðing um eitt ávíst evni, men gevur eingi boð um viðgerð av persónsupplýsingum

Eitt fakfelagið F ætlar at kanna hugburðin hjá fýroyingum til álagda venjing í arbeiðstíð. F fær fyrirkona Ráðgev til uppgávuna.

Ráðgev fær fríar teymar í mun til, hvussu kanningin skal gerast. Ráðgev fær at vita, at tey skulu kanna spurningin og gera eina frágreiðing um niðurstøðurnar. Tað er ikki neyðugt ella umráðandi fyri F, at Ráðgev viðger persónupplýsingarnar á ein ávísan hátt og gevur tí ikki Ráðgev boð hesum viðvíkjandi.

Ráðgev ger av at gera kanningina við spurnarbløðum, sum verða send til 3000 fólk. Eisini tosar Ráðgev við fólk, sum longu eru áløgd at venja í arbeiðstíð.

Tá Ráðgev hevur savna upplýsingarnar verða tær fyrst settar í skipan og greinaðar, síðani verður frágreiðingin skrivað.

Sambært avtaluni millum partarnar skal Ráðgev lata fakfelagnum F eina frágreiðing. Ráðgev kann ikki selja øðrum frágreiðingina, sum fakfelagið F eigur.

Hetta broytir tó ikki, at fyrirkona Ráðgev er dátúábyrgdari fyri viðgerðini, sum fer fram í samband við kanningina, av tí, at Ráðgev tekur allar týðandi avgerðir um viðgerðina. Um Ráðgev hevur møguleika at nýta savnaðu persónupplýsingarnar (men ikki lidnu frágreiðingina) til onnur endamál, krevur eina ítøkiliga meting av avtaluni millum F og Ráðgev.

Dæmi 14 – KT-fyrirtøka, sum umsitur eina varskógvaraskipan

Ein fyrirtøka F er við lóg áløgd at gera eina varskógvaraskipan, so starvsfólkini dulnevt kunnu varskógva ólóglig viðurskifti.

KT-fyrirtøkan NET bjóðar eina skipan fram, sum F kann brúka, og sum NET umsitur. F tekur av, og tað hevur við sær, at NET móttækur, goymir og móguliga víðarigevur varskógvanir eftir boðum frá F.

Avtalan snýr seg um viðgerð av persónupplýsingum.

F er sambært lóggávu áløgd at hava eina varskógvaraskipan, og skal tí sambært lóggávu viðgera persónupplýsingar. Tað er tí eisini umráðandi fyri F, at NET viðger persónupplýsingarnar á ein ávísan hátt (eftir boðum), so at F fylgir lóggávuni.

NET skal í hesum føri fylgja boðum frá F um, hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast, m.a. tí at viðgerðin er nógv merkt av avgreiðslu og harumframt er ásett í lóggávu. NET er tí í hesu støðu at rokna, sum dátuviðgeri fyri F, tá NET viðger persónupplýsingar í sambandi við umsiting av varskógvaraskipanini fyri F.

5. Samanumtøka

Tá tú hefur lisið hesa vegleiðing, kennir tú meira til meginreglurnar, sum eru hentar at kenna, um tú skalt taka støðu til ábyrgdarbýtið í sambandi við viðger av persónupplýsingum. Tað kann takast soleiðis samanum:

- Tað er tú, sum dátuábyrgdari, sum ger av, hví og hvussu persónupplýsingar verða viðgjørðar.
- Um tú brúkar ein dátuviðgera, skal dátuviðgerin einans viðgera persónupplýsingarnar fyri teg og eftir tínum boðum. Tú tekur eisini týðandi avgerðir um hjálpartól.
- Í eini dátuviðgerarstøðu skal avtalan millum teg og hin partin beinleiðis ella óbeinleiðis snúgva seg um, at ein av tykkum skal viðgera persónupplýsingar fyri hin partin.
- Tú skalt skilja ímillum støður, har sum endamálið (heilt ella lutvíst) við eini avtalu er, at hin parturin skal viðgera persónupplýsingar fyri teg, og støður, har sum endamálið við avtalu er, at hin parturin skal veita tær eina aðra tænastu – eisini sjálvst um veiting av hesi tænastu hefur við sær, at hin parturin skal viðgera persónupplýsingar egna vegna og uttan boð frá tær.
- Um ein partur við lóg er álagdur at viðgera persónupplýsingar, hefur tann parturin aloftast brúk fyri, at avtalan inniheldur eini boð um viðgerðina. Avtalan fer tí at snúgva seg um viðger av persónupplýsingum.
- Avgerandi fyri dátuábyrgdina er, hvør av þørtunum, sum tekur sjálvstøðugar avgerðir um endamál og týðandi avgerðir um hjálpartól, undir hesum savnan, striking, víðarigeving o.s.fr.
- Sum dátuábyrgdari kanst tú áleggja tínum dátuviðgera at taka ávísar avgerðir, t.d. at taka avgerð um, hvørji tøknilig og bygnaðarlig trygdartiltøk, sum skulu setast í verk í sambandi við viðgerðina av persónupplýsingunum.
- Tú kanst hava felags ábyrgd saman við øðrum þörtum, um tit í felag gera av, hví og hvussu persónupplýsingar skulu viðgerast.

- Tá tú og hinir partarnir skulu gera av, hvør er dátuábyrgdari og hvør er dátuviðgeri, kunnu tað vera fleiri mótstríðandi sjónarmið. Í hesum førum eiga tit at viga sjónarmiðini upp ímóti hvørjum øðrum og gera eina ítøkiliga meting og niðurstøðu.

Vegleiðing

© 2020 Dátueftirlitið

Endurprent við kelduávísing er lóglig.

Givið út:
Dátueftirlitið
Reyngøta 33
100 Tórshavn
Tlf: 309100
dat@dat.fo
dat.fo

Dátueftirlitið

